

KURJER WILEŃSKI

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Wilno, Biskupia 4. Telefon: Redakcji 79, Administracji 99. Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 2—3 popoł. Sekretarz redakcji przyjmuje od godz. 1—3 popoł. Administracja czynna od godz. 9¹/₂—3¹/₂ popoł. Rękopisy Redakcja nie zwraca. Dyrektor wydawnictwa przyjmuje od godz. 12—1 popoł. Ogłoszenia są przyjmowane: od godz. 9—3 i 7—9 wiecz. Konto czekowe P. K. O. Nr. 80.750. Drukarnia — ul. Biskupia 4. Telefon 3-40.

CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnośnikiem do domu lub przesyłką pocztową 3 zł, z odbiorem w administracji 2 zł. 50 gr. Zagranicą 6 zł. CENA OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetry przed tekstem—75 gr., w tekście 60 gr., za tekstem—30 gr., kronika redakc., komunikaty—50 gr. za mm. Jednostr., ogłoszenia mieszkaniowe—30 gr. za wiersz. Do tych cen dolicza się: za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50%, z zastrzeżeniem miejsca 25%, w numerach niedzielnych i świątecznych 25%, zagraniczne 100%, zamiejscowe 25%. Dla poszukujących pracy 50% zniżka. Za numer dowodowy 15 gr. Układ ogłoszeń 6-cio łamowy, za tekstem 10-cio łamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń.

Premier Jędrzejewicz o zagadnieniach oświaty

WARSZAWA. (Pat). W dniu 6 bm. rano pod przewodnictwem p. premiera Jędrzejewicza jako ministra W. R. i O. P. rozpoczęło się doroczne zebranie Państwowej Rady Oświecenia Publicznego.

P. premier wygłosił przemówienie przedstawiając zarys prac, wykonanych w zakresie oświaty. Mówiąc o budżecie Min. W. R. i O. P. zaznaczył, że dzięki umiejętnej i oszczędnej gospodarce, mimo zmniejszenia budżetu o 4% udało się utrzymać dostateczny etat nauczycielski. Administracja szkolna zostanie zreorganizowana, odpowiednio do dzisiejszych potrzeb i wymagań. Mówiąc o ogólnej polityce oświatowej,

p. premier stwierdził m. in. że wychowanie państwowe nie wyłącza wychowania narodowego i spory na ten temat p. premier uważa za bezprzedmiotowe. Poruszając sprawy programowe p. premier stwierdził, że za sprawą zmiany programów związana była kwestia nowych podręczników i cen książek szkolnych. Ministerstwo prowadziło akcję, zmierzającą do obniżenia budżetu rodzinnego na podręczniki szkolne, dzięki czemu budżet ten zmniejszył się w bieżącym roku do 1/3. Mówiąc o szkolnictwie powszechnym,

p. minister stwierdził z uznaniem ogromny wysiłek podległego mu nauczycielstwa, a także społeczeństwa, dzięki czemu powierzchnia izb lekcyjnych w państwie zwiększyła się w roku 1932—33 o 53.000 metrów kw., a w roku bieżącym o 80.000 m. kw. w stosunku do roku poprzedniego. Przy całym jednak wysiłku administracji szkolnej i nauczycielstwa nie udało się uniknąć tego, że 458.000 dzieci pozostało poza szkołą.

Dalej p. premier omawiał sprawę redukcji katedr w szkołach wyższych i omówił zagadnienie uzupełnienia katedr profesorów przez nominację nowych sił. Wbrew wysuwanym obawom z różnych stron, liczba studentów, którzy porzucili studia rzekomo z powodu podniesienia opłat, nie przekracza normalnego ubytku studentów w latach dawnych. Dzięki podwyższonym opłatom zakłady naukowe otrzymują dotacje o przeszło 125% większe, niż trzy lata temu; liczba stypendjów wzrosła w stosunku do roku 1930—31 o 260. Ujednolicienie opłat akademickich dało w efekcie również wydatnie zwiększoną pomoc dla młodzieży, która wyraziła się w ciągu ostatniego roku wzrostem o 1,5 miliona zł., do wysokości 4,5 mil. zł.

W końcu p. premier mówił o akcji pomocy państwowej dla nauki i sztuki informując o jej przebiegu. W obradach wzięli udział podsekretarze stanu w Ministerstwie W. R. i O. P. ks. dr. Zongolowicz i K. Pieracki, dyrektor departamentu Fr. Potocki, ks. metropolita Dyomin, gen. superintendent ks. Bursche i inni.

Lindbergh znowu przeleciał Atlantyk.

LONDYN (Pat). Plk. Lindbergh z małżonką wystartował swym hydroplanem dziś o godzinie 2 nad ranem z Bathurst w Gambii, na zachodnim wybrzeżu Afryki, w kierunku Brazylii. Dystans ten wynosi około 1900 mil. Jest to mniej więcej trasa, którą leciał kpt. Skarżyński.

PORT NATAL (Brazylja). (Pat). Pułkownik Lindbergh z małżonką wylądowali o godzinie 17.55, według czasu Greenwich. Jak wiadomo państwo Lindbergh wylecieli we środę o godzinie 2 rano z miejscowości Bathurst, z zachodniego wybrzeża Afryki, przebyli więc dystans 1900 mil, dzielących Afrykę od Ameryki Południowej w ciągu 15 godzin i 55 minut.

„Uzależnić pozostanie Włoch w Radzie L. N.“...

Uchwały Wielkiej Rady Faszystowskiej.

RZYM (Pat). Wielka Rada Faszystowska na odbytem wczoraj pod przewodnictwem Mussoliniego posiedzeniu przyjęła rezolucję, wzywającą „czarne koszuły” do współpracy w dziele wolnej przebudowy społecznej, zapowiedzianej przez Duce. Przebudowa ta winna zwiększyć dobrobyt narodu włoskiego i potęgę polityczną Włoch faszystowskich.

Po dłuższym sprawozdaniu Duce wywiązała się dyskusja na temat Włoch i Ligi Narodów. Wielka Rada

postanowiła uzależnić pozostanie Włoch w Radzie od radykalnej reformy tej organizacji, która winna być dokonana w jak najkrótszym czasie i objąć całokształt zagadnienia Ligi Narodów w jej budowie, działalności i zagadnieniach.

Następnie Rada postanowiła dokończyć spłatę 1 miliona dolarów St. Zje dnoc., ażeby dać dowód dobrej woli Włoch, w oczekiwaniu, że ostateczne porozumienie zamknie tę wypływającą z wojny kartę.

Wrażenie w Genewie.

GENEWA (Pat). Decyzja Wielkiej Rady Faszystowskiej, uzależniająca pozostanie Włoch w Lidze Narodów od rychłej i radykalnej reformy Ligi, obejmującej zarówno jej organizację, jak metody i cele, wywołała w genewskich kołach politycznych duże zainteresowanie.

W sekretarjacie Ligi oświadcza ją, że z punktu widzenia prawnego, reforma Ligi jest teoretycznie możliwa, bowiem pakt Ligi przewiduje w art. 26 możliwość poprawek, przy czym uzależnia te możliwości od zgody wszystkich członków Rady ośmiu państw.

Jak dotychczas nie wiadomo tu nie konkretnego o postulatach reformy Włoch. Tylko pewne głosy prasy włoskiej dają wskazówki, w jakim kierunku idą postulaty włoskie. Chodziłoby o odłączenie Ligi od Traktatu Wersalskiego, o usunięcie reguły jednomyślności, w szczególności dotyczącej rewizji traktatów, o zniesienie zasady równości wszyst-

kich państw wielkich i małych przez wprowadzenie do organizacji Ligi zasad, z których zrodził się pakt 4-ech.

Jeśli istotnie projekty reformy Ligi szły w tym kierunku, to w opinii tutejszych kół nie miałyby one żadnych szans praktycznego urzeczywistnienia. To też przeważa opinia, że decyzja Wielkiej Rady Faszystowskiej jest posunięciem wyłącznie taktycznym.

Skład Korteżów.

MADRYT (Pat). Oficjalnie ustalono wyniki wyborów do Korteżów są następujące: prawica — 207 mandatów; centrum — 167 (w tem 104 radykałów); lewica — 99 (w tem 58 socjalistów).

PARYŻ (Pat). Z Madrytu donoszą: Interpelowany w sprawie przyszłego rządu przywódca radykałów Lerroux oświadczył, że najprawdopodobniej rząd w kraju obejmie jego stronnictwo.

Niemcy zadowolone.

BERLIN (Pat). Dzisiejsza prasa szeroko omawia uchwałę, powziętą przez Wielką Radę Faszystowską w stosunku do Ligi Narodów. Daje ona pełny wyraz swemu zadowoleniu, nazywając tę uchwałę „ultimatum postawionem Lidze Narodów” i widzi w niej bezpośredni cios, zadany blokowi Francji i sprzymierzonych oraz traktatowi wersalskiemu.

Komentarze angielskie.

LONDYN (Pat). Decyzja Rady Faszystowskiej co do konieczności zreformowania Ligi Narodów wywołała w Londynie wielkie zainteresowanie. Według prasy, są trzy główne punkty zasadnicze, które ma na myśli Mussolini: 1) ograniczenie praw mniejszych mocarstw, przy głosowaniu nad zagadnieniami, które ich tylko częściowo dotyczą, 2) uproszczenie procedury Ligi, 3) uwolnienie Ligi od etnicznych na niej sformułowanych traktatów wersalskiego i innych traktatów pokojowych oraz powojennych.

Stanowisko włoskie polegać ma na wzmożeniu Ligi przez stworzenie w ramach ogólnych Rady Ligi specjalnej rady 7 mocarstw, mianowicie: W. Brytanji, Włoch, Francji, Niemiec, Stanów Zjednoczonych, Rosji Sowieckiej i Japonii celem kontroli polityki wszechświatowej. Według tutejszych kół politycznych, posunięcie Mussoliniego stwarza nowy kryzys w Genewie.

W tym wypadku przyszy premier odwołał się do możliwości najskrajszej liczby stronnictw o współpracy. O ile tej współpracy nie uzyska, gotów jest uformować gabinet z samych radykałów. Lerroux z góry wyłącza porozumienie ze skrajną lewicą, dążąc do pograżenia kraju w chaosie i anarchii. Pogłoski o rozwiązaniu nowych Korteżów Lerroux kwalifikuje jako szczyt ekstrawagancji.

Sprawy rozbrojeniowe.

Henderson — Paul Boncour.

PARYŻ (Pat). Koła polityczne stwierdzają, że po rozmowach Paul-Boncoura z Hendersonem francuski punkt widzenia nie uległ żadnym zmianom.

Paul-Boncour mógł oświadczyć Hendersonowi, że Francja pozostaje przy stanowisku, ustalonym w pełnym porozumieniu z Anglią, Ameryką i Włochami, zaraz po wycofaniu się Niemiec.

Ambasador Tyrrel przybył do Londynu.

LONDYN (Pat). Ambasador brytyjski w Paryżu lord Tyrrel niespodziewanie przybył dziś do Londynu i natychmiast udał się do Foreign Office, gdzie odbył dłuższą rozmowę z ministrem Simonem. Nagłe przybycie ambasadora Tyrrella związane jest z sytuacją rozbrojeniową, a zwłaszcza wczorajszą deklaracją Paul-Boncoura, że Francja niezmienne stoi na gruncie oświadczenia Simona w Genewie z dnia 14 października, oświadczenia, którego zresztą Simon poniekąd sam się wyrzekł.

Ambasador Anglii u Hitlera.

BERLIN (Pat). Kanclerz Hitler przyjął wczoraj po południu ambasadora angielskiego w Berlinie sir Phi-

lippsa na dłuższej audjencji, w ciągu której toczyła się rozmowa na temat ogólnych zagadnień politycznych.

Ameryka się cieszy...

14 lat prohibicji kosztowało Amerykę 45,5 tys. ofiar ludzkich.

LONDYN (Pat). Staeh Ulah, który pod naciskiem sekty mormonów groził opóźnieniem kilkudziesięciu ratyfikacji ustawy, znoszącej prohibicję w Stanach Zjednoczonych A. P., aby pokrzyżować uroczyste przygotowania w całym kraju, w ostatniej chwili zmienił swe postanowienie i dokonał ratyfikacji.

Po niespełna pół godziny ogłoszona zo-

stała oficjalna proklamacja o zniesieniu prohibicji.

W Ameryce zapanowała powszechna radość. 14 lat prohibicji kosztowało Amerykę 45,549 ofiar ludzkich, zabitych i zmarłych w związku z nielegalnym handlem napojami wysokoskonnymi. Dotychczas w więzieniach amerykańskich przebywa 3,765 osób, odbywających ciężkie kary więzienne za wykroczenia przeciwko zniesionej prohibicji.

WASZYNGTON. (Pat). Roosevelt ogłosił proklamację, zawiadamiającą o zniesieniu prohibicji. Prezydent wzywa obywateli do współpracy z rządem w dziele przywrócenia pełnego poszanowania prawa i domaga się, aby żaden stan nie udzielał pozwolenia na otwieranie t. zw. saloonów.

Powinnością — kończy prezydent — usunąć ostatecznie niebezpieczeństwo bootleggów i innego rodzaju przestępstw, odnoszących korzyści kosztem rzędu, prawa i ludu. Prezydent Roosevelt oświadcza, że wierzy w zdrowy rozsądek narodu amerykańskiego, który uniknie przekleństwa nadmiernej użycia napojów wysokoskonnnych ze szkodą dla zdrowia moralnego. Zadaniem naszym jest wychowanie każdego obywatela w duchu jak największego umiarkowania.

Kronika telegraficzna.

Dotychczasowy kierownik Naczelnej Dyrekcji Lasów Państwowych p. Loret został mianowany dekretem p. Prezydenta Rzeczypospolitej naczelnym dyrektorem Lasów Państwowych.

Otwarta została pierwsza wystawa turystyki i sportów zimowych, w salach Warszawskiego Kasyna Garnizonowego, zorganizowana przez Wojskowy Klub Narciarski, przy pomocy Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego.

Numerus clausus w Budapeszcie. Na konferencji rektora z przedstawicielami organizacji studenckich ustalono, że w najbliższym semestrze noty wyższych uczelniach będą ściśle przestrzegane przepisy ustawy o numerus clausus.

Król i królowa bułgarska w towarzystwie księcia Cyryla złożyli w dniu 10 grudnia oficjalną wizytę w języcu państwowym pałacu królewskiego. W wycieczce do Białogrodu weźni udział po raz pierwszy Muszanow oraz członkowie świty. Powrót do Sofii spodziewany jest 13 grudnia.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

WARSZAWA. (Pat). Londyn 28.95—28.91 — 29.07 — 28.97. Nowy York kabeł 5.62 — 5.61 — 5.61 — 5.58. Paryż 34.86 — 34.95 — 34.77. Szwajcaria 172.40 — 172.91 — 171.05. Dolar w obr. przyw. 5.60. Rubel 4.69 (5-ki) i 4.72 (10-ki).

Prezydent republiki fińskiej.

W dn. 6 bm. jako w rocznicę proklamacji niepodległości, Republika Finlandzka obchodziła swe święto narodowe. Na zdjęciu — prezydent Republiki Finlandzkiej P. E. Svinhufvud.

RZECZPOSPOLITA POLSKA MINISTERSTWO SKARBU OBWIESZCZENIE o wypuszczeniu Bonów Funduszu Inwestycyjnego.

Ministerstwo Skarbu podaje niniejszem do wiadomości publicznej, że w wykonaniu rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 27 października 1933 r. o Funduszu Inwestycyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 636) oraz rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 listopada 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 694) wypuszcza się z dniem 1 grudnia 1933 roku dziesięć seryj Bonów Funduszu Inwestycyjnego po 40.000 odcinków 25-złotowych o numeracji kolejnej od 00001 do 40.000 na łączną sumę 10.000.000 złotych.

Bony Funduszu Inwestycyjnego wymieniane są na gotówkę według wartości imiennej przez kasy urzędów skarbowych oraz przyjmowane w imiennej ich wartości przez kasy urzędów skarbowych i celnych na zapłatę wszelkich państwowych podatków i danin, opłat, cel, kar pieniężnych i grzywien oraz na spłatę zobowiązań.

Umazanie Bonów Funduszu Inwestycyjnego odbywa się w drodze publicznego wylosowania co czwartek przez Komisję rządową siedmiu numerów z liczby numerów od 1 do 40.000 z tem, że bony każdej z dziesięciu seryj, opatrzone wylosowanymi numerami, podlegają wykupowi przez kasy urzędów skarbowych po zł. 100 za bon 25-złotowy.

Pierwsze losowanie Bonów Funduszu Inwestycyjnego odbędzie się dn. 28 grudnia 1933 r. Bony Funduszu Inwestycyjnego i przychody od nich są wolne od wszelkich podatków i danin państwowych i samorządowych.

Bony Fund. Inwest. nie podlegają działaniu ustawy o utraconych tytułach na okaziciela. Bony Fund. Inwest. mają wszelkie prawa papierów, posiadających bezpieczeństwo pupilarne. Za Bony Funduszu Inwestycyjnego odpowiada Skarb Państwa; zabezpieczenie specjalne stanowią nadto: majątek i dochody Funduszu Inwestycyjnego oraz cały majątek i dochody Lasów Państwowych stosownie do postanowień art. 9 powołanego na wstępie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 roku.

Bony Funduszu Inwestycyjnego sprzedawane są przez kasy urzędów skarbowych.

MINISTERSTWO SKARBU.

